

«En slik plan er naturligvis en fordel, og den er ønsket av både fylkesting og Sametinget.»

LEDER

Vindkrefter

■ Direktoratet for Naturforvaltning «slakter» søknader om vindkraftanlegg i Finnmark, kunne Finnmark Dagblad melde mandag.

■ Ser man på direktoratets generelle merknader er det verdt å merke seg henvisningen til «en regional plan for vindkraft i Finnmark». Planen er under utarbeidelse etter at den ble besluttet laget i sommer. Ifølge Direktoratet for Naturforvaltning (DN) skal den være ferdig i løpet av neste år.

■ En slik plan er naturligvis en fordel, og den er ønsket av både fylkesting og Sametinget. En samlet oversikt over både ressurser og hvor store områder eller arealer en kan tenke seg å avsette til et slikt formål har stor betydning.

■ Viktig er det imidlertid at planen får den aksept som er nødvendig fra både befolkningen og næringsutøvere i utmark. Spesielt gjelder dette rein-driften. Derfor er det trolig noe ambisiøst å vente at planen kan være sluttbehandlet i løpet av neste år.

■ Når det er sagt burde DN tatt en langt mer positiv holdning til de aktuelle prosjektene som er lansert. Ikke for å foregripe hva sluttresultatet måtte bli, men for å benytte anledningen til å få utredet de sider av saken DN måtte mene er viktig.

■ Bjørn Blix i Fred Olsen Renewables har nemlig et poeng; de ønsker tilbakemelding på hva direktoratet ønsker utredet. Ikke en liste over hva de mener ikke allerede er utredet. Fremgangsmåten er for øvrig svært vanlig når det gjelder konsekvensutredninger i andre sammenhenger. I olje- og gassbransjen er dette regelen – ikke unntaket.

■ Om DN ser på seg selv som en institusjonell «propp i systemet», slik Bjørn Blix synes å mene, skal ikke vi ha noen formening om. Men som i alle slike saker er det viktig å ta hensyn til virkeligheten totalt sett – ikke bare det som måtte gjelde egen sektor.

■ Da er vi tilbake til et par grunnleggende faktum: Norge og verden (jordkloden) trenger fornybar energi for å bremse og redusere utslipp av klimagasser. Finnmark er det område i landet som har størst potensial av vindkraftressurser.

■ Finnmark fylkeskommune har forstått det, og har i sin planstrategi å prioritere områder som kan ha betydning for prosjekter som allerede er i planfasen.

■ Slikt kalles fleksibilitet og realitetsorientering. Kan vi vente at Direktoratet for Naturforvaltning også kommer dit?

Varmere igjen

■ Etter dager med minusgrader og julestemning varsler meteorologene at vinteren er over for nå. I hvert fall på kysten, for nå kommer varmegradene igjen.

■ Vi vil bli oppriktig glad dersom værmelderne bommer denne gangen.

Brannslukking HERB

– fylkets største avis –
Finnmark
DAGBLAD

Ansvarlig redaktør: Eirik Palm
Redaktør: Svein G. Jørstad
Adm. dir.: Ola Finseth

UTGITT AV AS FINNMARK DAGBLAD
Pb. 293, 9615 Hammerfest
Besøksadresse: Salsgata 16, Hammerfest
Sentralbord: 78 42 86 00 - Faks redaksjon 78 42 86 39

DEBATT

debatt@fd.no

Bedre for norsk uteliv

Av Are Eriksen,
leder for IOGT
Region Nord-
Norge

NRK's program Brennpunkt viste nylig hvordan utelivet preges av alkoholrus i helgene og sammenligner norske forhold med de positive endringer som har skjedd i Stockholm gjennom deres STAD-prosjekt. Brennpunktets belysning av rusproblemer gjenspeiles også i norsk media når de henter inn politiets helgerapporter. De er aldri nærmere å kunne danne deg et helhetlig bilde av norsk uteliv – og politiets arbeidsdag. Det er mye nattarbeid – og mye trist og tragisk.

Politiet og IOGT holder i høst åpne møter om utelivet i et 30-tall bykommuner. På et slikt møte på Finnsnes nylig mente lensmannen i Lenvik at dagens forhold kjenne-tegnes av «mye næringspolitikk, og ikke særlig mye alkoholpolitikk». I tidligere tider var politiet vanligvis tilbakeholden med slike utsagn. Politikerne fikk stå for politikken, mens politiet konsentrerte seg om de ordensmessige utfordringer. Denne linja har spilt fallitt.

Vi kan slutte oss til lensmann Arnold Nilsen i Lenvik som påpeker at utelivet i hans kommune neppe er særlig verre enn andre steder. «Men det hjelper ikke så mye når problemet er at «norsk standard» for utelivet ikke er god nok!» Uttalelsen faller inn i et mønster. Det er politimestrene i Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger som fremsatte krav om tidligere skjenkestopp. Kravet er begrunnet med hensynet til ro og orden. 60-70 prosent av volden skjer i rus i helgene, og betydelige deler av politiets ressurser blir satt inn på å hanskkes med slike oppdrag i seine nat-tetimer. Antallet saker som gjelder vold mot politi har også økt.

En for høy pris

Enkeltmennesker og samfunnet betaler en høy pris for en liberal salgs- og skjenkepolitikk. Mange engster seg for å oppsøke sentrale byområder på kveldstid. IOGT har engasjert seg fordi vi ønsker at utelivet skal bli tryggere og triveligere. Vi vet at vesentlige forbedringer er mulig. Politikere synes mest å låne øre til dem som roper høyest, men de kan ikke fraskrive seg sin over-ordnede rolle, nemlig å tenke hel-hetlig. Ikke bare må skjenkeinter-esser veies mot forebygging og folke-helse. De folkevalgte må faktisk også ta inn over seg at dagens situ-asjon ikke er akseptabel.

1970

Uværet i helgen har ført til rekke vei-stengninger. Sennalandsveien kunne i går først åpnes ved middagstider. Det var ved Aissaroaive man hadde de største problemene med å få åpnet veien. Også over Hatter var bommene nede natt til søndag, og fra Kvænanngsfjellet meldes også om stenging. Mandag 30. november

1990

Det er duket for et historisk idrettsekte-skap neste år. HIF og Stein vil aller først inngå forlovelse 8. januar 1991. Dette kom fram etter at de to langs hoved-styrer hadde møte nylig. Lettelsen over å ha fått en dato for de ekstraordinære årsmøtene er tydelig i begge lags leire.

Fredag 30. november

Skjenkestedene bærer ikke ansvaret for alle voldssaker som er relatert til alkohol, men forskerne konkluderer entydig med at alkohol konsumert på restauranter, puber og lignende steder har en langt sterkere innvirkning på voldshandlingene enn alkohol konsumert privat. Politiet gjør samme erfaring hver eneste helg.

Mer enn utslåtte tenner

Når vi kommer til papiravisene på mandag morgen, omtales disse sakene vanligvis i notisform. Ofte er det uklart hvem som er offer og hvem som er gjerningsmann. Legemsbeskadigelse handler om mer enn vondt i hodet, knuste bein i ansiktet og utslåtte tenner. Som Lenvik-lensmannen påpeker: Mange vil i etterkant slite med angst og andre varige belastninger som kan gi en redusert livskvalitet og arbeidsevne.

I Lenvik – med vel 11.000 innbyggere – var det ca 60 voldssaker i fjor. Alkoholpåvirkning er en gjenganger i disse sakene. Det betyr 60 personer som er «satt ut av spill» – for kortere eller lengre tid. Tallene gir grunn til ettertanke, og de reiser et alvorlig spørsmål: Hva kan vi gjøre for at tallene ikke skal bli like høye neste år, i 2012, 2013?

Bodø-politiet (Saltén) melder i sin årsrapport for 2009 om en økning på 30 prosent i de mer alvorlige voldssakene – legemsbeskadigelse. Det står i kontrast til en lang rekke bykommuner andre steder i landet, som har innført tidligere skjenkestopp. Bodø-politiet vil prioritere vold i 2010 og nevner; tettere samarbeid med kommunene (skjenketid), mer synlig politi, oppsøkende virksomhet i problemområdene, økt kontroll av restaurant-næringen og tettere kontakt med dørvakter, vektere og drosjenæringen. Anmeldte forhold vil bli straksetterforsket der det er mulig.

«Gå til vannhullet»

Lenvik-lensmannen sa det enklere: «Det er et langsiktig arbeid å endre norsk drikkekultur. Min anbefaling er å «gå til vannhullene». Altfør mange er altfor fulle når det stenger. Bedre opplæring, både av personalet og vakter, er tiltak som kan gi resultater også på kort sikt».

«Altfør mange er altfor fulle». Problemene har selvsagt en kjerne i at alkoholrus i vår kultur oppfat-tes som en «unntakstilstand». Den som slår i fylla, har en unnskyld-ning, i det minste for seg selv. I andre kulturer vil en bebreides dob-belt – for verken å klare å kontrol-lere sitt alkoholinntak eller sin tilbøyelighet til aggresjon. Og ute i nattelivet kan det se ut til at det er helt greit å bli skjenket til langt over snøvlegrensen.

Politimestrenes krav om å stramme inn har både faglig støtte og støtte blant folk flest. I en undersøkelse utført av Norstat svarte 7 av 10 at de syntes at skjenkestedene godt kunne stenge klokka 02 eller tidligere. Det mest krystallklare uttrykk for at dagens situasjon ikke er forenlig med de ressurser politi-et rår over, kom fra politimesteren i Vestfold, Benedicte Bjørnland: «Det kan være at tiden er kommet for å prioritere kriminalpolitikk fremfor næringspolitikk».

IOGT engasjerer seg ikke for å ta bort gledene ved å gå ut eller ha sosial omgang. Tvert imot. Det handler også om å tilstrebe et annet mønster. Tidligere stopp i skjen-kingen vil både redusere ordens-problemer og problemer med trøt-ighet og ettervirkninger dagen derpå.

Vekt på å forebygge

Generelt er det tilslutning til en politikk som skal gi et lavere for-bruk av alkohol, men den politik-ken som faktisk føres gir i stedet et stadig høyere forbruk. De siste 10 år har det norske alkoholforbruket økt med 20 %. Dette slår kraftig negativt inn i ganske grunnleg-gende ting i samfunnet, blant annet barns oppvekstvilkår og unge men-neskers mulighet til å henge med i utdanning og å kunne møte arbeids-livets krav til døgnrytme og årvå-kenhet.

Som samfunn utfordres vi nå til å legge større vekt på å forebygge enn å behandle i etterkant. Samhandlingsreformen vil være et viktig grep for et friskere Norge. Alkohol og andre rusmidler er blant de viktige temaene i forebyggende helsearbeid og må derfor løftes vesentlig høyere opp på den politiske dagsorden. De politiske partiene er nå i full gang med å lage pro-grammer for neste kommunestyre-periode. Det er også en god anled-ning til å søke kunnskap og stake ut kursen for en bedre utelivsstandard.

Hva kan så endre de forhold vi i dag ser så tydelige. Tiltak som kan ha effekt er først og fremst:

■ Skjenkestedenes åpningstider ut over natten reduseres.

■ Bedre opplæring av både per-sonell som skjenker alkohol, egne vakter og kontrollører.

■ Strengere kontroller med skjenkestedene, både fra politi og kontrollører.

■ Økt vilje fra kommunene til å reagere strengere på brudd av skjenkebestemmelsene.

■ God kontakt og samarbeid mellom politi, kommunene (både politikere og tjenestemenn), skjen-kenæringen og frivillige organisa-sjoner om tiltak som bedrer forhold-ene.